

SUSTAV ŽURNOG UZBUNJIVANJA ZA HRANU I HRANU ZA ŽIVOTINJE U REPUBLICI HRVATSKOJ

Zakonom o hrani (N.N.46/07, članak 47.) uspostavlja se Sustav žurnog uzbunjivanja za hranu i hranu za životinje, po uzoru na europski EU RASFF.

Do pristupanja Republike Hrvatske u Europsku uniju, Hrvatski sustav žurnog uzbunjivanja za hranu i hranu za životinje je pilot projekt.

Cilj ovog sustava je uspostavljanje mreže institucija u Republici Hrvatskoj koje će brзом razmjenom informacija moći djelovati pravovremeno i učinkovito kada se pojavi sumnja i/ili sigurna potvrda o izravnom ili neizravnom riziku za zdravlje ljudi nastalom porijeklom iz hrane ili hrane za životinje.

Institucije koje su uključene u rad Hrvatskog sustava žurnog uzbunjivanja za hranu i hranu za životinje su: Ministarstvo poljoprivrede ribarstva i ruralnog razvoja, kao nadležno tijelo sa svojom veterinarskom, poljoprivrednom i fitosanitarnom inspekcijom; Ministarstvo zdravstva i socijalne skrbi sa nadležnom sanitarnom inspekcijom; kontrolna tijela – ovlaštene, akreditirane laboratorije i Hrvatska agencija za hranu.

Slijed informacija u hrvatskom sustavu žurnog uzbunjivanja za hranu i hranu za životinje (HR RASFF) započinje na granici i/ili na tržištu RH. Uvjetovan je i odvija se na način da se hrana i hrana za životinje redovito nadzire i uzorkuje na granici prilikom uvoza i/ili na tržištu RH od strane nadležnih inspekcija. Uzorci se dostavljaju na analizu u ovlaštene, akreditirane laboratorije.

U slučaju da rezultati analize uzoraka dobiveni u laboratoriju ukazuju na opasnost od hrane i hrane za životinje, ti se rezultati žurno prosljeđuju u MPRRR i MZSS i HAH radi poduzimanja potrebnih mjera u zaštiti zdravlja ljudi i obaveštavanju.

Cijeli sustav zahtjeva osposobljenost i odgovornost svih sudionika.

Svakodnevno HAH prikuplja podatke od nadležnih inspekcija i ovlaštenih laboratorija o utvrđenim rezultatima analize hrane i hrane za životinje za koje je utvrđena opasnost za ljudsko zdravlje. Podaci se obrađuju, a zatim objavljuju u obliku tablica na web stranici www.hah.hr kao HR RASFF.

HAH je referentna točka za procjenu rizika i obaveštavanje o rezultatima procjene rizika. Na osnovi prikupljenih i obrađenih podataka poduzimaju se radnje za identifikaciju i karakterizaciju rizika te isti obrađuju.

Obrađeni podaci dostavljaju se nadležnom tijelu - MPRRR radi ciljanog uzorkovanja, preporuka za monitoring i upravljanje rizikom.

Na zahtjev nadležnog tijela ili na vlastitu inicijativu, HAH daje znanstveno mišljenje o pitanjima zdravstvene ispravnosti hrane i hrane za životinje te njihovog štetnog utjecaja na zdravlje koje su u okviru djelatnosti HAH-a.

Za sada se podaci o trgovačkom imenu hrane, proizvođaču ili distributeru zdravstveno neispravne pošiljke ne objavljuju, jer se ta hrana nalazi u karanteni ili se žurno povlači s tržišta u svrhu zaštite potrošača.

Međutim u EU nije rijedak slučaj da i sam proizvođač objavi informaciju da je iz predostrožnosti ili stvarne opasnosti povukao s tržišta hranu koja bi mogla predstavljati rizik za potrošače.

Time se postiže dvostruko povjerenje potrošača u funkcioniranje sustava sigurnosti hrane, ali i promidžba proizvođača u smislu društveno odgovornog ponašanja.

S obzirom na osviještenost proizvođača i potrošača u RH, takva se praksa uskoro može očekivati i kod nas.

HR RASFF 2008/50

TABLICA 1: OBAVIJEST O OPASNOSTI

Ove se obavijesti daju kada je hrana ili hrana za životinje prisutna na tržištu Republike Hrvatske za koju se poduzimaju hitne mjere povlačenja s tržišta jer postoji osnovana sumnja da predstavlja rizik za potrošače.

Obavijesti ispisane [plavim slovima](#) odnose se na hranu za životinje

DATUM:	MJESTO UZORKOVANJA	BR:	RAZLOG OBAVIJESTI:	ZEMLJA PODRIJETLA:

TABLICA 2: ODBIJANJE S GRANICE

Ove obavijesti daju informaciju o tome koja je hrana ili hrana za životinje zatečena kao zdravstveno neispravna na graničnim prijelazima Republike Hrvatske prilikom uvoza. Ta hrana ne predstavlja opasnost za potrošače jer je za vrijeme analize u karanteni i nije došla na tržište Republike Hrvatske. Ona se, kao zdravstveno neispravna vraća pošiljatelju ili se uništava.

Obavijesti ispisane [plavim slovima](#) odnose se na hranu za životinje

DATUM:	MJESTO UZORKOVANJA	BR:	RAZLOG OBAVIJESTI:	ZEMLJA PODRIJETLA:

TABLICA 3: OBAVIJEST NA ZNANJE/INFORMACIJA

Tablica 3. ove obavijesti se daju kada Europska komisija pošalje Hrvatskoj agenciji za hranu obavijest da je hrana ili hrana za životinje, za koju je službenom kontrolom utvrđena zdravstvena neispravnost na tržištu EU distribuirana u Hrvatsku i kada je hrana koju je proizveo hrvatski proizvođač odbijena s granice Europske unije jer je bila zdravstveno neispravna.

Obavijesti ispisane [plavim slovima](#) odnose se na hranu za životinje

DATUM:	MJESTO UZORKOVANJA	BR:	RAZLOG OBAVIJESTI:	ZEMLJA PODRJETLA:

TABLICA 4: OBAVIJEST O POVLAČENJU PREHRAMBENIH PROIZVODA

Pregled obavijesti o poduzetim mjerama nad proizvodima za koje se utvrdilo da su zdravstveno neispravni.

Tablica se sastoji od šest kolona u kojima se navodi datum izdavanja rješenja inspekcije, nadležna inspekcija koja je izdala rješenje, broj rješenja koja su se dostavila Hrvatskoj agenciji za hranu, razlog zbog kojeg je navedeni proizvod zdravstveno neispravan, radnje koje se poduzimaju sa zdravstveno neispravnim proizvodom i zemlja porijekla proizvoda.

Skraćenice nadležnih inspekcija:

- **si** – sanitarna inspekcija
- **gsi** – granična sanitarna inspekcija
- **vi** – veterinarska inspekcija
- **gvi** – granična veterinarska inspekcija

Obavijesti ispisane [plavim slovima](#) odnose se na hranu za životinje

DATUM:	OBAVIJEST OD:	BR.:	RAZLOG OBAVIJESTI:	RADNJE KOJE SE PODUZIMAJU:	ZEMLJA PORIJEKLA PROIZVODA:
11.12.2008.	gsi odsjek za Istru i sjeverno	64	izmijenjena senzorska svojstva sušenog povrća	proizvod se uništava	Kina

	primorje				
08.12.2008.	gsi odsjek za istočnu Hrvatsku	63	povećani broj aerobnih mezofilnih bakterija u kakau	proizvod se vraća distributeru	Srbija
05.12.2008.	gsi odsjek za Dalmaciju	62	povećana količina kofeina i neodgovarajući naziv proizvoda energetskog napitka	proizvod se vraća distributeru	SAD
04.12.2008.	gsi odsjek za sjeverozapadnu Hrvatsku	61	povećan broj plijesni u suhim grožđicama	proizvod se vraća distributeru	Slovačka
03.12.2008.	gsi odsjek za sjeverozapadnu Hrvatsku	60	izmijenjena senzorska svojstva badema	proizvod se vraća distributeru	SAD
25.11.2008.	gsi odsjek za sjeverozapadnu Hrvatsku	59	neispravna deklaracija na ulju od konoplje	proizvod se uništava	Njemačka
19.11.2008.	gsi odsjek za sjeverozapadnu Hrvatsku	58	povećani broj sulfitoreducirajućih klostridija, enterobakterija i aerobnih mezofilnih bakterija u crvenoj mljevenoj paprici	proizvod se vraća distributeru	Španjolska
14.11.2008.	gsi odsjek za istočnu Hrvatsku	57	izmijenjena senzorska svojstva svježeg kvasca	proizvod se uništava	Mađarska
13.11.2008.	gsi odsjek za Istru i sjeverno primorje	56	povećan sadržaj kumarina u keksima	proizvod se vraća distributeru	Švedska
12.11.2008.	gsi odsjek za Istru i sjeverno primorje	55	povećana količina konzervansa E 211 i neispravna deklaracija u nadomjestku za sir	proizvod se uništava	Njemačka
12.11.2008.	gsi odsjek za sjeverozapadnu Hrvatsku	54	previsok sadržaj saharina u kečapu	proizvod se uništava	Njemačka
04.11.2008.	gsi odsjek za sjeverozapadnu Hrvatsku	53	genetski modificirana soja (lecitin) u mak nadjevu	proizvod se vraća distributeru	Austrija
31.10.2008.	gsi odsjek za sjeverozapadnu Hrvatsku	52	neispravna konzerva zapečenog graha u umaku od rajčice	proizvod se vraća distributeru	Italija
30.10.2008.	gsi odsjek za sjeverozapadnu Hrvatsku	51	neispravna deklaracija na habanero umaku	proizvod se uništava	Meksiko
28.10.2008	gsi odsjek za Istru i sjeverno primorje	50	izmijenjena senzorska svojstva kikirikija	proizvod se uništava	SAD
28.10.2008	gsi odsjek za sjeverozapadnu Hrvatsku	49	povećani broj enterobakterija, plijesni i aerobnih mezofilnih bakterija u maku u zrnu	proizvod se vraća distributeru	Češka
23.10.2008	gsi odsjek za istočnu Hrvatsku	48	povećani broj enterobakterija, plijesni i aerobnih mezofilnih bakterija u pivarskom sladu	proizvod se vraća distributeru	Bugarska
23.10.2008	gsi odsjek za istočnu Hrvatsku	47	povećani broj enterobakterija u mješavina mliječnog i	proizvod se vraća distributeru	Srbija

			kakaovog krem proizvoda		
18.10.2008.	gsi odsjek za Istru i sjeverno primorje	46	neispravna deklaracija na bezalkoholnim pićima	proizvod se vraća distributeru	BiH
18.09.2008.	gsi odsjek za sjeverozapadnu Hrvatsku	45	izmijenjena senzorska svojstva luka	proizvod se vraća distributeru	BiH
17.09.2008.	gsi odsjek za sjeverozapadnu Hrvatsku	44	izmijenjena senzorska svojstva hajdine kaše	proizvod se vraća distributeru	Kina
10.09.2008.	gsi odsjek za Dalmaciju	43	izmijenjena senzorska svojstva limuna	proizvod se vraća distributeru	Argentina
28.08.2008.	gsi odsjek za Istru i sjeverno primorje	42	izmijenjena senzorska svojstva u sušenom povrću	proizvod se uništava	Kina
09.07.2008.	gsi odsjek za sjeverozapadnu Hrvatsku	41	povećana količina pesticida diazinona u jabukama	proizvod se vraća distributeru	Slovenija
27.06.2008.	gsi odsjek za sjeverozapadnu Hrvatsku	40	neispravna deklaracija na bezalkoholnim pićima	proizvod se vraća distributeru	Njemačka
26.06.2008.	gsi odsjek za Dalmaciju	39	povećani udio polifosfata u nadomjestku za sir	proizvod se uništava	Austrija
20.06.2008.	gsi odsjek za Istru i sjeverno primorje	38	povećana količina sumpornog dioksida (SO ₂) u suhim marelicama	proizvod se vraća distributeru	Turska
20.06.2008.	gsi odsjek za Istru i sjeverno primorje	37	izmijenjena senzorska svojstva lubenica i dinja	proizvod se uništava	Egipat
29.05.2008.	gsi odsjek za sjeverozapadnu Hrvatsku	36	neispravnost limenke u koju se puni voćni koktel	proizvod se vraća distributeru	Italija
12.05.2008.	gsi odsjek za Istru i sjeverno primorje	35	povećana količina kadmija u kakau	proizvod se uništava	Švicarska
07.05.2008.	gsi odsjek za Istru i sjeverno primorje	34	povećana količina kadmija (Cd) u čokoladi	proizvod se uništava	Švicarska
07.05.2008.	gsi odsjek za Istru i sjeverno primorje	33	oštri i neadekvatno obrađeni rubovi pribora za jelo	proizvod se uništava	Kina
07.05.2008.	gsi odsjek za Istru i sjeverno primorje	32	povećana količina sumpornog dioksida (SO ₂) i bojila E129, E102, E110 i E133 u suhim marelicama i ananasu	proizvod se vraća distributeru	Turska i Tajland
07.05.2008.	gsi odsjek za sjeverozapadnu Hrvatsku	31	povećana količina pesticida diazinona u jabukama	proizvod se vraća distributeru	Slovenija
05.05.2008.	gsi odsjek za sjeverozapadnu Hrvatsku	30	izmijenjena senzorska svojstva luka	proizvod se vraća distributeru	Egipat
02.05.2008.	gsi odsjek za sjeverozapadnu Hrvatsku	29	povećana količina pesticida diazinona u jabukama	proizvod se vraća distributeru	Slovenija
22.04.2008.	gsi odsjek za sjeverozapadnu	28	neispravnost limenke u koju se puni konzervirana	proizvod se vraća	Italija

	Hrvatsku		rajčica	distributeru	
22.04.2008.	gsi odsjek za sjeverozapadnu Hrvatsku	27	povećana količina pesticida diazinona u jabukama	proizvod se vraća distributeru	Slovenija
16.04.2008.	gsi odsjek za sjeverozapadnu Hrvatsku	26	neispravnost limenke u koju se puni konzervirana rajčica	proizvod se uništava	Italija
04.04.2008.	gsi odsjek za sjeverozapadnu Hrvatsku	25	izmijenjena senzorska svojstva paprike u staklenci	proizvod se uništava	Mađarska
29.03.2008.	gsi odsjek za sjeverozapadnu Hrvatsku	24	povećani broj aerobnih mezofilnih bakterija, enterobakterija, plijesni i sulfitoreducirajućih bakterija u dehidriranom luku	proizvod se vraća distributeru	Njemačka
27.03.2008.	gsi odsjek za sjeverozapadnu Hrvatsku	23	neispravnost limenke u koju se puni konzervirana rajčica	proizvod se uništava	Italija
04.03.2008.	gsi odsjek za sjeverozapadnu Hrvatsku	22	nedostatak potrebne dokumentacije za energetske tablete	proizvod se vraća distributeru	Njemačka
28.02.2008.	gsi odsjek za sjeverozapadnu Hrvatsku	21	genetski modificiran nadjev za mak	proizvod se vraća distributeru	Austrija
26.02.2008.	gsi odsjek za sjeverozapadnu Hrvatsku	20	izmijenjena senzorska svojstva i pojava plijesni na svježem luku	proizvod se vraća distributeru	Njemačka
25.02.2008.	gsi odsjek za sjeverozapadnu Hrvatsku	19	nekarakteristični miris predmeta koji dolazi u neposredan kontakt s hranom	proizvod se vraća distributeru	Italija
22.02.2008.	gsi odsjek za Istru i sjeverno primorje	18	povećana količina sumpornog dioksida (SO ₂) u suhim marelicama	proizvod se vraća distributeru	Turska
20.02.2008.	gsi odsjek za istočnu Hrvatsku	17	povećani broj enterobakterija, kvasci i plijesni u flipsu	proizvod se uništava	Makedonija
19.02.2008.	gsi odsjek za istočnu Hrvatsku	16	neispravna deklaracija na sojinom mlijeku	proizvod se uništava	Makedonija
12.02.2008.	gsi odsjek za Istru i sjeverno primorje	15	povećani broj enterobakterija u raženom brašnu	proizvod se vraća distributeru	Njemačka
12.02.2008.	gsi odsjek za sjeverozapadnu Hrvatsku	14	nedostatak potrebne dokumentacije za dijetetske proizvode	proizvod se vraća distributeru	Mađarska
12.02.2008.	gsi odsjek za sjeverozapadnu Hrvatsku	13	neispravna deklaracija i prisustvo umjetne boje E129 u gumenim bombonima	proizvod se vraća distributeru	Njemačka
08.02.2008.	gsi odsjek za Istru i sjeverno primorje	12	povećani broj aerobnih mezofilnih bakterija i enterobakterija u namjenskoj pekarskoj smjesi	proizvod se vraća distributeru	Njemačka
04.02.2008.	gsi odsjek za sjeverozapadnu Hrvatsku	11	izmijenjena senzorska svojstva maslaca od kikirikija	proizvod se vraća distributeru	Nizozemska

31.01.2008.	gsi odsjek za Istru i sjeverno primorje	10	povećana količina sumpornog dioksida (SO ₂) u suhim marelicama	proizvod se vraća distributeru	Turska
29.01.2008.	gsi odsjek za Istru i sjeverno primorje	9	povećani broj enterobakterija u miješanom povrću	proizvod se uništava	Slovačka
29.01.2008.	gsi odsjek za sjeverozapadnu Hrvatsku	8	povećana količina arsena u morskim algama	proizvod se vraća distributeru	Japan
17.01.2008.	gsi odsjek za sjeverozapadnu Hrvatsku	7	neispravna deklaracija bezalkoholnom piću	proizvod se vraća distributeru	Austrija
17.01.2008.	gsi odsjek za sjeverozapadnu Hrvatsku	6	izmijenjena senzorska svojstva svježeg krumpira	proizvod se vraća distributeru	Bosna i Hercegovina
14.01.2008.	gsi odsjek za istočnu Hrvatsku	5	povećani broj aerobnih mezofilnih bakterija i enterobakterija u kakau	proizvod se vraća distributeru	Turska
11.01.2008.	gsi odsjek za sjeverozapadnu Hrvatsku	4	količina vitamina C i kalcija manja nego što je deklarirana u hrani za posebne prehrambene potrebe	proizvod se vraća distributeru	Mađarska
07.01.2008.	gsi odsjek za sjeverozapadnu Hrvatsku	3	povećana količina olova u dječjoj hrani	proizvod se vraća distributeru	Austrija i Njemačka
07.01.2008.	gsi odsjek za sjeverozapadnu Hrvatsku	2	izmijenjena senzorska svojstva orahovih jezgri	proizvod se vraća distributeru	Kina
03.01.2008.	gsi odsjek za Istru i sjeverno primorje	1	neispravno deklariranje i prisutnost sintetskih bojila (E110, E102, E129, E133) u mix-u od ananasa	proizvod se vraća distributeru	Tajland